Մանզումի էֆքեար սենե-տե 300 նիւսխէ վէրիլիր, սե-նէվի գէյմէթի, իսթանպոլ իչին կէչէր աքճէ 250, վէ ալ-թը պուլուղը 125 ղրշ. վէ թաշ-բալար իչին բօսթա փարաճա տախի իչինէ օլարագ, սե-նէվի գէյմէթի սաղ աքճէ 250 վէ ալթը պուլուղը տախի 125 ղրշ. օլաճագ տուր։ Վէ պէհէրանիւսխէսի 40-արդի արահա սաթըլաճագ տուր։

Մասիսի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Իպանթը պէհէր սաթը իչին պիրինճի տէֆասա 3 իքինճի տէֆասա, 2 վէ իւչինճիւ վէ սայիր տէֆալարը սա 1էր ղրշ. ալընաճագ տուր։ Մէքթուպ վէ սայիրէ, Պէյ-օղլունա Տօղրու-էօլսա 467 նիւմէրօլու խանէսէ ԼԷՎԸՆԹ ՀԷՐԸԼՏ թաղխանէսինէ Կարագեա Ց. Փանոսեան իսմինէ կէօնսէրիլէճէք տուր։

ՊԼՇԻՆԱՒ ՍԷՆԷ ՝ՇՏԱՂ ՉԻՎՀԻՃՃԷ՝ 1870 ՓԵՏՐՎԱՐ 19 ՐԷՆՃԵԼՄՊԻՀ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 3 ՆԻՒՄԷՐՕ 1162

ԻՍԹԱՆՊՕԼ 19 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ Վէ ԱԼՄԱՆԵԱ

Տանիմարգանը բայիթախթը օլան Գոբէնհակ շէհրինտէն, Սբէնէրլա Յայթունկ նամ Ալմանեաճա զաղէթաեա, չու աթիտէքի սուրէթտէ եազըլմըշ տուր։

«1867–1868 սէնէսի պիւճճէսինէ, Թորբէտալար (կէմիլէրի բարալամագ իչին, տէնիզ ալթընտան բաթլաթարը-լան պիր նէվի պարութիւ մաքինա), իւզէրինէ թէճրիւպէլէր իտիլմէսի իչին, պիր մէպլաղը մախսուսէ թախսիս իտիլ-միշ իտի։

«Պու սէնէնին պիւճճէսինտէ տախի, այնի մաքինալարա տայիր պիր թագըմ էտէվաթա գուլլանըլմագ իւզրէ, 54,000 թալէր թախսիս օլունմասը մաթլուպ իտիլմիշ օլմասընը կէօրմէքտէյիզ։

«Կէչէն իքի սէնէ զարֆընտա, պիր թագըմ Տանիմարգալը զապթիլիր, Հօլանտա, Ֆրանսա, Ինկիլթէրա, Շիմալի Ամէրիգա, վէ Ամաթրիա մէմալիքէրինի, կէղիպ տօղաշմըշլար, վէ մէղքիւր մէմալիքլէրտէ, Թորբէտալար իւզէրինէ իճրայէ գօնմուշ օլան թէճրիւպէլէր զրմնընտա, մալիւմաթ տօղ կիւգէրինէ իճրայէ գօնմուշ օլան թէճրիւպէլէր զրմնընտա, մալիւմաթ տօղ կիւլէմիշլէր տուր։

«Մէղքիւր թէճրիւպէլէրտէն սօնրա, զաթիէն գապուլ իտիլմիշ օլան ուսուլի, մէրգուման զապթիլիր, Էօյրէնիպ, Տանիմարգաեա ավտէթ իթմիշլէր տուր։

«Հարպիյէ նազըրընն, Թորբէտօլար խրամէթինէ գուլլանըլմագ իւզրէ, եէնի պիր մաքինաճըլըգ գումբանեասը իհտաս իտիլմէսի իչին, Տանիմարգա բարլամէնթօսունտան, սէրմայէ մաթլուպ էյլէմէքտէ օլմասը, պալէատէ զիքր իտիլէն Եօլճուլուգլարը նէթիճէսինէ համլ օլունմագտա տուր։

«Մէղքիւր մէպլաղը, հարպիյէ նազըրընա թէսլիմ իտիլիպ եախօտ իտիլ-մէեէճէյի, պէլլի տէյիլ տուր. չինքի բարլամէնթօ ազալարընն պիր ֆըրգասը, պահրիեէ խրամէթի իչին, գուրա մարիֆէթի իլէ թախսիս իտիլէն հէր մէպ-լաղը, զըրհլը կէմիլր եաբաբրըլմասընա գուլլանըլմասընը արզու իթմէքտէ տուր։

«Հալ պու քի, պունլարըն քեաֆֆէսինտէն տախի, մուհարէպէ էֆքեարընն, Տանիմարգալը էհլի բօլիթիգալարըն զիհնինի նէ տէրճէյէտէք իսթիլա իթմիշ օլտուղու, գօլայճա ֆիհմ իտիլմէքտէ տուր. քէզալիք, թաասվուրլարընտա պուլունան մուհարէպէնին, Շիմալի Ամէրիգա գարշը օլմուշ օլմասը հադգընտա տախի, բէք ազ չիւրհէ օլունապիլիր։

«Տանիմարգաեա, Շիմալի Շէզվիկտէն պիր մրգտաբ արազի թէրք իտիլմէսի իլէ, մէղքիւր թէատրիքեաթրն էօնիւ ալընաճաղընը, վէ պիր ուզլաշմա հուսուլէ կէթիրիլմէսինի զանն իթմէքլիք տախի, ադլէ մուզայիր պիր չէյ օլմուշ օլաճագ տուր. ֆագաթ հիչ տէյիլ իսէ, տէնիզ գըսըլարընը պիր ան էվվել միւհէքմէթիպ գօրգուսուզ տուրմասը իչին, մէղքիւր թէատրիքեաթ, Ամանեաեա պիր իսթար սուրլապիլիր։»։

Ղայպ իթտիքլէրինի թէքրարէն էլտէ իթմէք իւզրէ, կիզլի սուրէթտէ, հէր նէվի թէատրիլէրի իլէրու վարարը-մագլըղա չալըշան սայիր պիր թագրմ հիւքիւմէթլէր կիպի Տանիմարգա հիւքիւմէթի տախի, 1864 սէնէսինտէ թէրք իթմէքլիյէ մէճպուր օլմուղու Շլէզվիկ վէ Հօլշթէյնի, իհթիմալի պուլունտուղու հալտէ, թէքրարէն քէմիլէն էլէ կէչիրմէք, եախօտ հիչ տէյիլ իսէ, եալընըզ Շլէզվիկէ սահիպ օլմագ իւզրէ, հէր նէվի ղայրէթի էլտէն պըրագմագտա տէյիլ տուր։

Տանիմարգա հիւքիւմէթի, տէնիզճէ գուվվէթի իլէ, պիւթիւն Ամանեա տէնիզ գըհէլարընը, կէրէյի կիպի պրգըշտրագիլիր օլմասընը, 1864 սէնէսի մուհարէպէսինտէ, Հէլիկօլանտ ատասը աչըգլարընտա, Ամաթրիա վէ Բրուսիա տօնանմասընը եէնիճէ օլմասը իլէ իսպաթ էյլէմիշ տուր։

Օլ վագրթտան պէրու, Ամանեա, քէնտի գուվվէյի պահրիյէսինէ մէթանէթ վիրմէքլիյէ տէվամ էյլէմիշ իսէ տէ, հալէա Տանիմարգանը պուլունտուղու պահրիեէճէ մէվզրսընա եէթիշմէքլիքտէն էրէյիճճէ ուզաղ պուլունմուշ օլտուքտան դայշգա, Ամանեայա նիսպէթէն, Տանիմարգա հիւքիւմէթի տախի, 1864 սէնէսինտէ օլտուղունտան ղեեատէ, պահրիեէճէ գուվվէթլի պիր հալտէ պուլունմագտա տուր։

Պունտանտա մաատա, եէնի պիր մուհարէպէ վուղուա կէլտիքտէ, Ամանեա, 1864 սէնէսինտէ, տէնիզճէ գուվվէթին էն պէօյիւք գրսմընը իզհար իթմիշ օլան Ամաթրիա տօնանմասընտան տախի, շիմտի մահրում պուլունմուշ օլաճագ տուր։

Հալ պու քի, Տանիմարգանը, գուվվէյի պահրիյէ ճիհէթի իլէ, Ամանեատան էրէյիճճէ իսթիւն պուլունմուշ օլմասընա դարշըլըք, գուվվէյի պէրիյէ (ցամաքային) ճհհէթի իլէ տախի օլ գատար կէրի պուլունմագտա տուր քի, էվվէլքինին պիւյիւքլիւյիւ, սօնրաքինին քիչիւքլիւյիւնէ, հիչ պիր սուրէթլէ դարշըլըք թութուլմագ։

Իմտի, Տանիմարգա հիւքիւմէթինին քեաֆֆէյի ճահա ու իդտամաթը, վէ թէատրիքեաթը հարպիյէսի, Տանիմարքա իլէ Ամանեանը միւնասէպաթը հուտուտունտան տիչարը չըգմատըղը հալտէ, բէքտէ իշ եէրինէ գօնուլաճագ պիր մատտտ սահըլմագ։

Շիմտի, բօլիթիգաճա էյլի պիր հալտէ պուլունմագտաեը քի, պիրինճի սընքֆտա օլան պէօյիւք տէվլէթլէրին, պիրպիրլէրինէ գարշը օյնաեաճագ պիր օեունլարը պուլունմամըշ օլտուղու, վէ քիչիւք հիւքիւմէթլէրի, քէնտի էլլէրինտէ պիր ալէթ իթմէքլիյէ իհթիյաճլարը օլմասընը թագտիրտէ, Տանիմարքա հիւքիւմէթի կիպի, իքինճի վէ իւչինճիւ սընքֆտա պուլունան հէյկէլթլէրին հարէքէթինտէն, հիչ պիր նէթիճէ չըգամաեաճագ տուր։

Հալը հաղըրտա, Տանիմարքա, անճագ Ֆրանսանընն էլինտէ պիր ալէթ օլմագլըք հալինտէ պուլունմագտա տուր. ֆագաթ Ֆրանսանընն, Ամանեայա գարշը զանն օլունան մուհարէպէ մէյլիեաթը, երլատան երլա քէնտի էհէմիեէթինէ զայպ իթմիշ օլտուքտան սօնրա, բարիտէ վուղու պուլան սօն վագտալարտան սօնրա իսէ, Ֆրանսանընն, մուհարէպէ իթմէքլիյէ հիչ պիր իհթիյաճը պուլունմամըշ օլտուղու թաստիք գըլընմըշ տուր տիսէք ճայիզ տիր։

Իմտի, Տանիմարքանընն հարէքէթի հաղգընտա, Էվրօպատա պաղըլարընն էնտիշէյէ տիւշար օլմուշ օլմալարը, էհէմմիյէթի վերիլճէք պիր շէյ սաեըլմադ։

Էկէր էլէրուտէ վուղու պուլաճագ պիր հալ իչին, հիւքիւմէթի մէղքիւրէ շիմտիտէն թէատրիքեաթտա պուլունմագլըղը, ճայիզ կէօրմիւշ իսէ, չօղալարընն պօշ պօշունա կէչիպ վէ երինէ կէրի տէօնմիւշ օլտուղուրը քէօրրիւտէն, Տանիմարգանընն տախի կէչմիշ օլմասընա քիմէ պիր շէյ տէյմէզ։

Հօլշթէյն մէմալիքի, ասլէն Ամանեալը օլմասը ճիհէթի իլէ, Տանիմարգա իչին պիւսպիւթիւն զայպ օլմուշ օլան պիր մէմալիք տիր։

Ֆագաթ Շլէզվիկէն, Տանիմարգաեա հէմհուտուտա օլան գրսմընն եէրլիսի, էքսէրի Տանիմարգալը օլտուղունտան, կէրէք չէրան, վէ կէրէք Բրուսիանընն վատի ահքամընճա, մէղքիւր գրսմա մալիք օլապիլմէք իչին, Տանիմարգանընն հաղգը պիր իւմիտի պուլունմագտա տուր։

Հալ պու քի, շիմտի հիւքմ իթմէքտէ օլան բօլիթիգա, հաղգանիյէթ բօլիթիգասը օլմաեըղ, իլլա ճէպր վէ գուվվէթ բօլիթիգասը տուր. վէ էկէր Շլէզվիկ մատատէսի, սէնէյի հաղըրէտ թէավէյէ իտիլէճէք իսէ, ճէպր վէ գուվվէթ բօլիթիգասը իլէ թէավէյէ օլունապիլիր։

Բրուսիանընն, հաղգանիեէթ բօլիթիգասը իճրասընա, վէ Ֆրանսանընն տախի, ճէպր վէ գուվվէթ բօլիթիգասը իճրասընա, մէյլ իեաթլարը պուլունմամըշ օլտուգճա, վէ պէօյլէ պիր չէթին ճէվիզի, եալընըզճա գըրմագլըգ, Տանիմարգա հիւքիւմէթինէ գուարէթի խարճինտէ պուլունտուգճա, Պալթիք տէնիզի գաբուճուսունուն, թէատրիքեաթ վէ մէյլիեաթը հարպիյէսի, ֆիլիլիեաթ տայիրէսինէ սիրայէթ իտէմէզ։

Մարսէյյէզ ղազէթասը մուհարրիրլէրինտէն պիրիսի օլան Մ. Տիւպիւք Ֆիկարօ նամ ղազէթանընն մուհարրիրլէրինտէն պուլունան Մ. Շապրիլլա իլէ, Տիւէլլօեա չըգմըշ տուր։

Տիւէլլօնուն ասըլ սէպէպի, կէչէնլէրտէ Բրէօզատա պիր թագըմ ամէլէլէրին տեագլանմըշ օլմասը հաղգընտա, մէղքիւր ղազէթալար պէյնինտէ աչըլմըշ օլան միւճատէլէ օլմուշ տուր։

Մէրգուման, գըլըճ իլէ վուրուշմուշ օլուպ, իլք չաթըշմատա, Մարսէյյէզին մուհարրիրի, կէօյսիւնտէն վուրուլմուշ իսէ տէ, եարասը թէհլիքէլի տէյիլ իմիշ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Գարատաղ պէյի Բրէնս Նիգօլա հազրէթլէրի, քէնտի ֆամիլիալարը իլէ Զէթինէ շէհրինտէ սրղընմըշ օլան Տալմացիալը զօրպալարը, իգամէթ իթտիյի սէրայընն էօնիւնտէքի մէյտանտա ճէմ իտէրէք, Ամաթրիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրի թարաֆընտան հագգալարընտա իհսան իտիլէն աֆվը ումումինին, սուլթինի գրաաթ էյլէմիշ, վէ անլէրի, Գարատաղ օրտուսու զապիթանընտան պուլունան Թ. Հօմէլէն գլաղուգլուղու թահթընտա օլարագ, քէնտի վաթանլարընա տէօնմէքլիյէ տավէթ էյլէմիշ տիր։

Մէրգուման զօրպալար, իթաաթ նիշանէսի օլմագ իւզրէ, սիլահլարընը, հավաեա տօղրու պօշալթմըշլար, վէ հագգալարընտա ճայիզ կէօրմիւշ օլտուղու միւսաֆիրբէրվէրլիյի իչին տախի, Բրէնսի միւշարիէյէհէ իզհարը թէշէքքիւր էյլէմիշլէր տիր։

Սուտուր պուլրուլմուշ օլան աֆվը ումումի միւնասէպէթի իլէ, Տալմացիատան կէլիպ Գարատաղա սրղընմըշ օլան գաչագլարա, արթըգ հիչ պիր սուրէթլէ, մուավինէթ իտիլմէյէճէք տիր։

—Իպրայիլտէ պուլունան պիր տօսթումուղուն, թարաֆընմըզդա իրսալ էյլէմիշ օլտուղու պիր իճմալ քեաղըտընտան, չու աթիտէքիլէրի իթրաճ իտէրիզ։

Շէհրի մէզպուրա, 1869 սէնէսինտէ Ուլահ Պուղտան զախիրէսի օլարագ կիրէն

Պուղտայ.	15,578,157	Իսթանպոլ	քիլէսի
Գօղօրօղ.	4,753,743	.	.
Տարը.	270,826	.	.
Ամրա.	27,066,469	.	.
Զավտար.	1,399,521	.	.

Շէհրի մէզպուրատան 1869 սէնէսինտէ չըգան,

Պուղտայ.	8,730,158	Իսթանպոլ	քիլէսի
Գօղօրօղ.	3,929,903	.	.
Տարը.	204,972	.	.
Ամրա.	26,922,620	.	.
Զավտար.	1,333,515	.	.

Շէհրի մէզպուրա, 1869 սէնէսինտէ, Թիւրքիա մալի օլարագ կիրէն.

Պուղտայ	387, 961	Իսթանպոլ	քիլէսի
Գօղօրօղ	189, 582	.	.
Ամրա	89, 718	.	.
Զավտար	41, 344	.	.

Շէհրի մէզպուրա, 1869 սէնէսինտէն Թիւրքիա մալի օլարագ չըգան

Պուղտայ	372, 723	Իսթանպոլ	քիլէսի
Գօղօրօղ	147, 723	.	.
Ամրա	75, 525	.	.
Զավտար	38, 038	.	.

—Մըսրը Հալիմ բաշա հազրէթլէրի, պու կիճէ, քէնտի էնիշտէսի օլան Ռեամիլ բաշա հազրէթլէրինին գօնաղընտա վիւքէյայի ֆիխամ հազարաթը,

նա , Պապը–Ալինին պիյիւք մէմուրի-
նինէ , միւքէմմէլ պիր զիւաֆէթ քէշի-
տէ իյլէյէճէք տիր ,

Բէզալէք , միւշարիլէյհ հազրէթ-
լէրինին , պէօյիւք Բէհրիզ օրթալարըն-
տա , պէօյիւք պիր պալօ տախի վիրէ-
ճէյի , վէ բայթախթտա պուլունան ,
եէրլի վէ էճնէպի , միւթէպէր ֆամիլ-
եալարա , տավէթ թէզքէրէլէրի իրսալ
գըլընտըղը սէօյլէնմէքտէ տիր :

—Լէվընթ Չէրըլըտա օզունտուղու-
նա նէզարէն , իսթանպօլ սօգագլարընը
կիճէլէրի կազ իլէ թէնվիր գըլընտըղը-
ընը , ուզուն միւտտէթ թահթը թէզէք-
քիւրտէ պուլունմուշ օլան բլանը , նիհա-
եէթ իւլ էմր , իճրայէ գօնուլմագ իւզրէ
տիր տէյի կէօրիւնմէքտէ տիր :

Պունտան ալթը այ մուգատտէմ ,
մուվագգաթ սուրէթտէ Մ. Ճիագօմէթ-
թիյէ վէրիլմիշ օլան իմթիեազ , Լօնտրա-
նըն Տէֆրիս էնտ Սրէնտամ մէշհուր կազ
գումբանեասընըն իւզէրինէ նագլ իտիլ-
միշ տիր :

Եէնի Զըրաղան սէրայը կազլարընըն
եաբըլմասը տախի , մէզքիւր գումբան-
եանըն , պուրատա պուլունան պիր չէ-
րիքինէ հէվալէ իտիլմիշ իտի :

Մէրգում զաթ , տիւն տէյիլ էվվէ-
լիսի կիւն , իմթիեազըն իչպու նագ-
լինին , բէյմէն թանըլմասընա չալըշ-
օլմագ իւզրէ , Զաթը Սատրազամիլէրի
հուզուրունա չըգարըլտան սօնրա , տէր-
հալ իշէ միւպաշէրէթ իթմէք իչին հա-
զըրլըգ կէօրմէք նիեէթի իլէ , տիւնքի
կիւն , Լօնտրաեա միւթէվէճճիհ օլմուշ
տուր :

Տէֆրիս գումբանեասընըն եիւքսէք
չէօհրէթի , մէզքիւր թէշէպպիւսաթըն
պիր քէրրէ քէնտի էլլէրինէ կէչտիքտէն
սօնրա , իսթանպօլուն կէրէք միւթէ-
սարրըֆլըղընըն վէ կէրէք էհալիսինին
խօշնուտ օլաճագլարը սուրէթտէ իքմա-
լէ իրտիրիլէճէյի հագգընտա , պիր էմ-
նիեէթի քեաֆի սաեըլապիլիր :

—Սիւվէյշ գանալը եատըրէսինին
բէյսի պիր թահրիրաթընտան անլաշըլ-
տըղընա կէօրէ , յանվար այը զարֆըն-
տա , եալընըզ , ճէման 7500 թօնիլաթօ
եիւք թաշըեան օն իքի գըթա վաբօր-
լար գանալը մէզքիւրտէն կէչմիշ օլուպ ,
պաճլարտան 125,000 ֆրանք հասըլաթ
հուսուլէ կէլմիշ տիր :

—Երմէնի միլլէթի բաթրիգխանէսի
գարու քէթըխուտալըղընա պու քէրրէ
ինթիխապ վէ թային օլունան իգզէթլու
Ալիքսան էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիէ
սընըֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ
տուր :

—Իւչ տէօրթ սէնէտէն պէրու Ֆէս-
խանէի ամիրէտէ մաքինալարա եաղճը-
լըգ իտէն Պաղտասար իսմինտէ պիր Հայ
տիւնքի կիւն քէնտիսինի հէր նասըլ ի-
սէ մաքինաեա գաբտըրըպ պիր աեա-
ղը գօբմուշ վէ պիր գաչ եէրտէն եա-
բալանտըգտան սօնրա , վէֆաթ իթմիշ
տիր :

Իչխիւլէշէ նէզարէն , մէրհումուն
էվլատլարընը կէչինտէսի իչին Ֆէսխա-
նէի ամիրէտէն պիր մաաշ պաղլանաճագ
տըր :

. . . Միւէլլիֆ .

Ֆիլ 1869 թէմուզ իպթիտասընտան
իթիպարէն , վէ Շիրքէթի Համիլէյի
Թիւճճարիյէ իւնվանի իլէ , պունտան
եէտի մահ մուգատտէմ աչըլ ու թէշ-
քիլ օլունմուշ օլան շիրքէթ , պու քէր-
րէ , հէյէթի շիրքէթին էքսէրիյէթ ու-
արասի իլէ ֆէսխ ու ամիգ գօնթրաթօ-
սու լաղվ ու մուամէլաթ օլմուշ իսէ տէ ,
իչ պու մահի հալըն օն տօգուզունտան
իթիպարէն , եինէ պիր իւնվան իլէ եէր-
միքի նէֆէր ազատան միւրէթթէպ ,
միւճէտտէտէն պիր շիրքէթի ճէտիտէ
աչըլ ու թէշքիլ օլունմուշ օլուպ , մուգատ-
տէմին շիրքէթի մէֆգուտհինին վէ կայ-
ֆիյէ մէմուրիյէթինի քեամիլէն իճրա
ու իֆա իտէճէկինի վէ թայիֆէյի թիւճ-
ճարանը վէ սայիր միւշթէրիլէրինի էս-
հէր ճիհէթ մէմնուն ու խօշնուտ իտէ-
ճէկինի միւթէահհիտ պուլունտուղունու
էթրաֆ ու էգնաֆըն թէէմմինաթը իչիւն
միւթէպէր ղազէթալարըն եարդըմը իլէ
իլան իլէ , նէշըր ու իլան իթմէնիզ իլ-
թիմաս օլունուր :

Ֆիյ 18 յուլեա 1870 իսթանպօլ

Շիրքէթի Ճէտիտէ Տիրէքթօրու
Պօղոս Մէխիթեան .

ՍՈՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ 26 Յուլեա

Իմբէրաթօր իլէ վէլիւքերասը վէ գա-
պինէթօ ազալարը պէքինաէ , թէքմիլ
պիր իմթիզաճ հիւքիւմ իթմէքտէ տիր :

ԻԹԱԼԻԱ

Ֆլօրանսա 28 Յուլեա

1870 սէնէսի պիւտճէսինտէ իտխալ օ-
լունաճագ թասարրուֆաթ Մ. Սէլլա թա-
րաֆընտան թագտիմ օլունմուշ լայիհա տըր.
Պիւտճէ 1112 միլիօն ֆրանքը թէճա-
վիւզ իթմէքտէ տիր . Հասըլաթ 951 մի-
լիօն ֆրանք թախմին օլունուպ , պու
սուրէթլէ , 161 միլիօն ֆրանք աչըգ
կէօրիւլմէքտէ տիր :

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Լօնտրա 26 Յուլեա

Տիւնքի կիւն , Իրան սէֆիրի , Գը-
րալիչա հազրէթլէրի իլէ պիր միւլա-
գաթտա պուլունմուշ վէ պատիշահ իմթի-
հանամէսինի միւշարիլէյհա հազրէթ-
լէրինէ թագտիմ էյլէմիշ տիր :

ԲՐՈՒՍԻԱ

Պէռլին 1 Օգոստ.

Գամարա , Մ. տը Պիզմարգըն մու-
խալէֆէթինէ րաղմէն , գաթլ իթմէք
ճէզասընը լաղվ իթմիշ տիր :

Բարիզ 1 Օգոստ.

Կէօրիւնիւր քի բաբա հազրէթլէրի
եանըլմազլըգ գուրաօը վէրիլմէսինէ գա-
րար վէրմիշ իսէ , Ֆրանսըզ վէ Ալ-
մանեալը փրօգրամլարտան էքսէրիսի
պունա գարշը կէլմիշլէր տիր .

ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ

Լիվէրբօօլ 2 Օգոստ.

Միտլինկ Նիւ Օրլէանս բամուգու էքնա 11 1/2

Սաթըշ 8,000 պալյա .

Բամուկ տուրկուն , Ատանա բամուգու , գանթարը . 565

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՖՕՆՏՕ ՖԻՒԱԹԼԱՐԸ

Լօնտրա 2 Օգոստ

Իսհամը ումումիյէ աչըլ·	45 5/16
« « գաբ·	45 3/8

Բարիզ 2 Օգոստ

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու , աչըլըշը	
» » գաբանըշը	74,45
Իթալիա ֆօն· աչըլ	
« « գաբ·	55,80
Օսմ. իսթիգ (65) գաբանըշը	346
Իսհամը ումումիյէ աչըլ·	
« գաբ· » »	46
Եէնի Օսմանլը իսթիգրազը	312 50

ԻՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱՍԱՍԸ

փետր. 18	Ակշամ գաբանըշը	50- 6
» 19	Սապահ աչըլըշը	50- 26
» »	Էն եիւքսէք »	50- 31
» »	Էն աշաղը . » . » . .	50- 26
» »	Սաաթ 4 1/2 » »	50- 28 20

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաբա հազրէթլէրի , Րօմատա պու-
լունան Անտօնեան Թարիգաթընըն Ա.բ-
բահայըը վէ Անթաքեա միլլէթինին ֆա-
զիլէթլու Գազանճեան Սուքիաս էֆ-
էնտի հուզուրունա ճէլպ իլէ ,
եանըլմազլըղընը վէ հէր վէճհիլէ իպրա-
զը իթաաթ իթմէսինի վէ Ասիթանէտէ
պուլունան Անտօնեան Թարիգաթը բա-
բասլարընըն օրատան չըգմալարընը հա-
վի պիր լայիհա թագտիմ իլէ , հէր հալ-
տէ իմզալամասընը էմր էյլէմիշ օլտու-
ղունտան , սէր բիսգոպոս միւմայիլէյհ
մէզքիւր լայիհայը իմզալամագտան ա-
ղըր վէ Ասիթանէտէ օլան Թարիգաթը
մէզքիւրէ բաբասլարընը օրատան չըգա-
րամաեաճաղընը պիլ պէեան Բաբա հազ-
րէթլէրինին հուզուրունտան չըգտըղը
վէ պու պապտէ պիր ճէվապ գաթի վէր-
մէսի իչին իւչ կիւն մէօհլէթ կէօստէրիլ-
տիյինտէն , սէր բիսգոպոս միւմայիլէյհ
Րօմատա օլան մանասթըրլարընտա չէքի-
լիպ , պիր Օսմանլը սանճաղը քիւշատը
իլէ , մանասթըրը գաբուսու իւզէրինէ
պիր թապէլա իլէ Շահանէ թալիգ էյլէտի-
յի , վէ մէզքիւր սանճաղըն մուհաֆա-
զասը իչին Րօմատա Ֆրանսըզ սէֆիրինէ
պիր թաղրիր իրսալ իթմիշի , վէ սան-
ճաղը մէզքիւր ալթընտա պուլունաճա-
ղը , Բաբա հազրէթլէրի թարաֆընտան
պիր վէճհ իլէ թէաարրուզ օլունմամաճա-
ղընը պիլտիրտիյի մէօմուլաթտան տըր :

Մէհամա

—Րօմատա Բաբա հազրէթլէրի թա-
րաֆընտան Սիւրեանի բաթրիգի հազ-
րէթլէրինէ իճրա օլունան թազիգաթտան տօ-
լայը , Բրուսիա վէ Պավիէրա էլչիլէ-
րինտէն Բաբանըն խարիճիյէ վէքիլի
գարտինալ Անթօնէլլիյէ օլունան իխթի-
քեա իւզէրինէ միւմայիլէյհլէրէ թէէմ-
մինաթ կէօստէրտիյի կիպի , տիւնքի կիւն
Հասունեան էֆէնտինին խիլաֆընտա օ-
լան էքսէրիյէթի միլլէթ թարաֆընտան
Պապը ալէյհէ պիր արզուհալ թագտի-
մի իլէ , չիմտի Րօմատա մուգիմ հէր
միլլէթին օլան Շարգ բիսգոպոսլարընըն
հէր վէճհ իլէ մուհաֆազասը իչին Բա-
բա հազրէթլէրի թարաֆընտան պու
պապտէ պիր թէէմմինաթ կէօստէրիլմէսի
Զաթը հազրէթի Սատրէթփէնահիլէ-
րին րիճա վէ խահիշ օլունմուշ տուր :

(Պէս)

[illegible]

Պաշը պին աճէմի հէքիմէ մէհէնկ թաշը օլ-
մուշ , սըրթը պին աճէմի պէրպէր չաղմաղընա
պիւլէյի օլմուշ , պիչարէ գըզըն պիրի , կէչէն
կիւն արթըգ հէքիմլէր էլինտէն գուրթուլա-
ճաղը մուէթլու սաաթա նէթիշմիշ իտի . Զա-
վալլը պապասը , գըզընըն եուշանաճաղըն-
տան գաթի իւմիտ իթմիշ , սաատ ճանընըն
սէլամէթինի տիւշիւնէրէք պանա կէլտի .

Ա՛ գարտաշ , գըզըմ էօլիւր իսէ , ճէնա-
զէսինի , Շարգ Երմէնի գաթօլիքլէրինէ մի
գալտըրտաճըմ, եօգսա , Հասունեանլարա-
բողուքիւնու իւզրէ , սիւնկիւլիւ Լաթին Եր-
մէնիլէրի՞նէ մի

Զօճուգ տօզմաղտան գաֆթան պիչմէք ,
պիր ազ էօզիւր գապուլ իտէր իսէ տէ , ֆա-
գաթ , չօճուգ էօլմէզտէն , քէֆինինի հա-
զըրլամագ , աճայիպ վէ ղարայիպտէն տիր :
Անճագ Պարնասօ էֆէնտինին սէվկիւլ-իւսուլ
օլան , վէ Հասունեան էֆէնտինին ճրկէրպարէ-
սի պուլունան Առաքէլեան էֆէնտի , եանի
Նասրէտտին հօճանըն քէլամընճա , թիրիթի-
նին թիրիթինին չինէնմէզ եուտուլմազ սին-
տիրիլմէզ թիրիթի , սիրիլէրի քիլիսէսիզ պը-
րագմագ չըգըշլըղը կիպի , էօլիւլէրի տա-
խի , մէզարըզ պըրագըլմալըլար օլան , էսկի
գալըմ Պէտտացիլէրտէն յուլունտուղուն-
տան, արթըգ չու պապտան թէլաշընա հաճէ
վէրիլէմիյոր :

Աճրաբ չու սէֆիլ պապայը , վէ սէօնիւզ
սէսիմ Ա՛ գարտաշ , նէ՞ պու իւմիտսիզլիք ,
տուր պագալըմ նիչէ էօլիւմճիւ խաստալար,
նիչէ ֆուրուն էթմէք թիւքէթմիշլէր . Եկեր
հէքիմլէրին իլաճը թիւքէնմի իսէ , հօճալա-
րըն նէֆէսի՞նտէ մի թիւքէնտի . Պէն պիր հօ-
ճա թանըրըմ , պունտան թէօքիւլտիւ վէ թէօ-
քիւլէճէք պիր տամլա նէֆէսի վար ,
գըրըգ եըլլըգ խաստա օլսա , իչիրմէյէ գալ-
մատան էօլիւ իսէ պիլէ տիրիլիր , տիրիլտիքտէն
սօնրա տա իչինտէ պիլէ աճայիպ գըյըլ եօգ-
տուր : Վաքըթ իլէ գուլլանմաքտա օլունտուղունտան ,
էմզալէրի պուլունան թիփինէ թէվճիհ օ-
լուպ , քիւմսէյէ թամաշա իթտիրմէք իսէ տէ ,
անճագ , սաթըլմազ , տիրիլին խասթալար
սաաթ պունուն գըյմէթինի պիլիրլէր . Պա-
պա ճէվապ վէրտի . Զէհմէթ պիլմէզ ,
պէնճէ պիր հօճանըն միւրաճաաթ իթմէքլի
պէյիս եօգ իսէ տէ , ֆագաթ , կէլսէ սէն
պունու պիլիր սէօֆու գարըշա աղնաթ .
Պիւյիւճիւ կէթիրմիշլէր , Մ. Անտօն , գըզը-
մըն ճանը ճէհէննէմէ կիտէճէք տէյի տիւն-
եանըն աթը իսթէ իտէճէք . Հէր նէ հալ իսէ ,
կէթիր չու աթամը . պունունտա տէյնէքմիշ օ-
լալըմ . Պունու իչիրմէյէ , հէմէն վարալըմ ,
վէ չու հօճայը եագա բաշա էտիւպ , տօսթա-
մանը էվինէ կէթիրտիմ . Պու աթամ Գաթօ-
լիք միւլէթի տէոքըլէրի իւլէթէ , կէրէկ կի-
պի աչընա , չու իւլէթտէ արա սըրա գու-
հուր իտէն, աթէշի նէօպէթլէրին , նասըլ կէ-
լիպ կէչտիքինէ վագըֆ պուլունու տանըլու
թօշ պէնզէր պիր թօաֆ աթամ իտի .

Կիրտիք օտայա , խասթա գըզճաղազ սէ-
տիրին իւսթիւնտէ սէրիլմիշ , էլինտէ պիր
թէսպիհ , երքէք սուրըլարը անար իտի .

Հօճա տըր , գըզըն անասը վէ պապասը
իլէ , եանընա նանաշըպ , թէտպիր վէ մու-
աենէյէ պաշլատը վէ սօրտու .

Հէք . Գըզըմ պաշընտա աղըրըգ վա՞ր մը :
Գըզ . Եվվէթ , սինեօր տօգտօր .
Հէք . Մարսըգ գօգուսու կիպի , պէյնէ
սալան պաթըլ էասալարտան օլմա-
լը . Էյ գըզըմ միտէնտէ պիր եիւք
տուեա՞ր մըսըն :
Գըզ . Եվվէթ , սինեօր տօգտօր .
Հէք . Հազմ օլունմագ պիր թագըմ վար-
գապետութիւնլար , միտէնէ չէօք-
միւշ օլմալը . Նէֆէսինտէ աըլըգ ,
եիւրէյինտէ չարբընթը վա՞ր մը տըր .
Թըզ . Եվէթ , սինեօր տօգտօր .
Հէք . Խըճահարըգ վէ զէվզէքլիքտէն կէլ-
մէ բանագրանք գօրգուսունտան օլ-
մալը տըր . Էյ գարնընտա սանճը պու-
րունթու վա՞ր մը տըր :
Անասը Եվվէթ , սինեօր տօգտօր .
Հէք . Էյ սէն օնուն գարնը՞ մըսըն , պէն
գըզընա սօրանօրում .
Գըզ . Եվվէթ , սինեօր տօգտօր .
Հէք . Թամամ , էյ արա սըրա պուլանդը ,
պազէն սանճը , քեահ կէօզ գարար-
թըրը , քեահ գըրըգըրգ , վէճուտտէ
եանմագ , օյնագլէրտէ գաշընմագ ,
էմէմէք , կէրիլմէք իյլէմէք , եան-
վա՞ր մը տըր :
Գըզ . Եվէթ , սինեօր տօգտօր .
Գունլարը հօճա էֆէնտի անլատըգ-
տան սօնրա , խասթաեա վէսվէսէ
վէրմէմէք իչին , անասը պապասը
իլէ , պէնի պիր թարաֆա չէքիպ ,
իւլէթի լայըգը իլէ անլամագ իչին ,
պապասընա սօրտու , էֆէնտի սիզ-
տէ վէրէմ իլլէթի վա՞ր մը տըր :
Անասը . Գա մեզայ , սօյումուզտա կէօրիւլ-
միւշ չէյ տէյիլ .
Հէք . Թէլաշ իթմէյին , եա տօսթա , աք-
րապասը , վէ եախօտ գօմշուլուգ-
տա՞ տա մը եօգ .
Անասը . Խա՛յր , ասլա , էսէրի պիլէ եօգ . մա-
հալլէմիզին գօգօրօզու , հօճա Գրի-
գօրտան թուէթ.թա՛ էյլիսաբէթ պէս-
լէմէմիզէ գատար , հէր էօքսիւրէ-
նին կէօյսիւ տավուլ կիպի էօթէր .
Հէք . Տէմէք քիւսուլա չիւրիւհէնիզ եօգ տուր .
Անասը . Եօյլէ եա պիզտէ վէրէմ նէ՞ արար .
Հէք . Ա՛չօճուգլար պիր աղ լաֆ անլայըն ,
վէրէմ տէմէք իլէ , Հասունեանլըգ
վէրէմի աղնայըմ .
Պապա . Եօյլէ մի՛ . պու իսէ , գարըմտա էվ
էյլէճ իլէրուլէմիշ . իլէ գըզըմտա ,
կէրէյի կիպի քէօքլէնմիշ տիր .
Հէք . Է՛յ նէրէտէն պուլաշմըշ տըր .
Պապա . Գարըմընքի կզմէս էֆէնտիտէն , գը-
զըմընքի տէ կուսասատանըն մարա-
պետլէրինտէն .
Հէք . Վա՛յ վա՛յ վա՛յ զայէթ գուվվէթլի
աշա թէսատիւֆ իթմիշսինիզ , Փէ-
նա՛ իլլէթ , միւհի՛ք իլլէթ , մահզա
քի անասըրըն սիւտիւնտէն էնմէ
տիր : Ֆագաթ գօրգմայըն պէն չիմ-
տի սիզէ պիր գաչ թէրթիպ իլաճ
վէրիրիմ , պունլարը գըզընըզ տը-
տըզընտա , ինշալլահ սիկկիմի սէօյթ սաաթ
սիւրմէզ թուրբ կիպի սաղլամ աեաղա գալ-
գար : Անճագ պու մուալիճէլէրի սըրտ վէ
իխմալ իլէ ալմալը .

Րէչէթալարըն սուրէթի ։

Էֆքեարը պաթըլէտէն կէլէն պաշ աղըրսընը, վէ հէրարէթի թէսքին իթմէք իչին,

Նիրաժանտան	2	Նուսխա
Օրագիրտէն	1	»
Մասիստէն	2	»
փունջտան	3	»
Մանզումէտէն ղայէթ քէսկին օյտուզունտան	1/4	»

Հէփսինի Առաքէլեան վարդապետին սիւնկիւսիւնէ կէչիրիփ գավուրմագ, վէ քիւլիւնիւ, Մէճմուանըն էօզսիւզ չօրպասընա գաթըփ գայնաթմագ վէ միլլէթին խապէրի օլմագսըզըն օրթալըգ սօյուլարագ, սանըրգ մալ վէ եվրագ վէ սայիրէ ձաչընտըգծա, Ալլահ սապըրլար վէրսին տէյուպ պիրէր գաչըգ չու մաճունտան նուշ իմագ ։

Աննտիրիլմէզ պաթըլ վարդապետութիւնլարտան կէլէն մրտէ ֆէսատընը, սանճըյը, պուլանթըյը տէֆ իչին մուզայի ։

Ուզերձէ ծէվապտան	2	եաբրագ
Օն իքիլէր մէճլիսինէ թագտիմ օլունան նիզամնամէ լայիհասընտան	3	եաբրագ
Հասուն էֆէնտինին քաթուարտընտան սուտուր խաէն կոնդակընտան	1	Թուլթամ

Բրօպականտա բաբալըգլարընըն սօյաուգլարը էօզսիւզլէրին կէօզ եաշըրը իլէ հէփսինի պիր խմիքիէ գօյմալը աֆօրօզ նըլտըըմլարը գըզըլճըմընտա գայնատըպ, Առաքէլեան էֆէնտինին բուհանի գըլըճը իլէ, խմիքի գըրմալը վէ հագըրզ նէյէ արզիլեալ օլան համիէէթքեար վարդապետլէրին եէտի քէրէ խմինի անըպ, վէ անլէրտէն տուա վէ արձակում տիլէյէրէք իչմէլի ։

Եկէր պու մուգայի թէէսիր իթմէզ իսէ

Մայմուն պէնտինտէն	3	սաթըր
Հոլասեան Թափիր օլունան քիթապէնտէն	3	իպարէ

Պունլարը ալուպ վէննտիկ Մխիթարեանլարը քիթապընըն զարֆը սույունա պաթըրըպ նըզվըլլարըն քէսմէզ պայթասը իլէ գըրտուպ վէ հապ խոփուպ, հէր պիր արզէնք զունքուլինտէ նուշ իմալը ։

Խըրճահարըրգտան պէյնէ սալան տիւժան վէ պահարը տէֆ իթմէք իչին ։

Հարց եւ պատասխանտան	2	տուն
Հասունեան Թէօպէքեար պիր խոթեարըն իգրարընտան	2	սաթըր
Էնկիւրիւ սըճըրըն մէքթուպինտէն	1	իպարէ

Պունլարը ալուպ ան գարինըստ չիյ չիյ նութմալը սապան տուասընտան էվվէլ ։

Էֆքեարը պաթրըքէտէն կէօզէ կնէն փէրտէյի ալմագ իչին ։

Խոստովանութիւն հասունիտէն	3	իպարէ
Քաղաքականութիւն հասունիտէն	1	վարագա
Տէվլէթ ալէյհինտէ հասունեանըն եազդըղը թալեանտա մէքթուպտէն	2	սաթըր

Բրօպականտա բաբալարըն միւհիւր պապալարըմըզա տէօքթիւրթթիւքլէրի գան վէ կէօզ եաշը իլէ պունլարը գայնատուպ սույունու պոա պըրա կէօզէ սըրմալը ։ Եկէր պու տա ֆայտէ իթմէզ իսէ Առաքէլեան էֆէնտինին մուպարէք սիւնկիւսիւ իլէ օլ քեօր կէօզլէրին փէրտէսինի ալմալը քի Բրօպականտաըն նէ օլտուղունու անլասընլար ։

Նիւրէյէ սըքլէթ, վէ մէրազ, պասըրղընտա լինքիրանը գալպ իչին Մամուլան սօն իքի նուսխասընըն լսաթինէ պիրազ չէմէն էքլէպ գօյթուգ ալթըլըրընտա եաքըլտըրըըլմալը, վէ պուտա քիֆայէթ իթմէզ իսէ, Աննեօր Պարնասօ իլէ հասունեանըն թէյէկրաֆլարընը վէ Առաքէլեան էֆէնտինին բաբալարը եէսիրլիկէ տավէթ իչին եազտըզ զըտա զու թօափ մէքթուպը իչ քէրէ օգումալը վէ իլէրուտէ կէլէճէք աֆօրօզլարըն իւմիտի իլէ էյլէնիպ թէրէյեալամ մագտամընտա նօն բօսիւմուս չաղըրմալը ։

Իչթէ գըզըմ տանա ունճ զճա վէ գայէթ գօլայ իւթթիւալ օլունուր պիր թագըմ մուալիճէլէր տէյիւպ հօճա էֆէնտի անչարը չըգտը ։

Քըզճագազ Հօճա էֆէնտինին աէտիզի իւլաճլարը ալտը, եանագլարընտա կիւլ պիթտի, իւիքէլէրի տօլտու, վիճտանը սէրբէստի, կէօզլէրի բաշլատը վէ սօն մուալիճէ օլարագ աէօրթ տիրհէմ Մուրատեան չակիրտլարընըն վէ պէն չէքիրտէք Բաղտասարեան Թալէպէլէրինին էֆքեարլարընտան նուտուպ եանի ուղղափառ օլտուղունու հայտէ Թիւրքիւթան էվլատը օլապիլմէք իչին Լուսաւորիչ պապամըզըն քիլիսասընտա պուլունմագլըզըմըզ լազըմ կէլիր օլտուղունու անլամասը իլէ ֆաղըլ վէ քեամիլ վէ հէմէն բաըլագ պիր տէլիգանլըեա նչանլանտը, նըչանլանմասը իլէ էվլէնտի, հաթթա կէչէն բազար աս տիւյիւնիւ իճրա օլտու ։

Պու մուալիճէյի եվրօպանըն ճէմիէթի իւմիւէրի բէք թաճսին իթտիլէր, իւլա բրօբականտա պունա պայըլտը ։

Առաքէլեան էֆէնտինին [illegible]
[illegible]
[illegible]

Տրապիզոն 24 յունվար 1870

ԷՆՔԻԶԻՍԻՕՆ

Տէր,

Խնդիրէր երբեմն թէ «Հայք կը շարժի՞ն» ։ այս խնդրոյն չեմ յիշեր ինչ լուծում տրուեցաւ այն ժամանակ, բայց հիմա նոր ի նորոյ եղած փորձերը բաւականէն աւելի կապացուցանեն թէ, այո՛՝ Հայք կը շարժին ։ բայց տարբեր ուղղութեամբ, այնպէս որ եթէ մին ընդ Արեւելս՝ միւսն ընդ Արեւմուտս կընթանայ, եթէ մին ընդ Հիւսիւս՝ միւսն ընդ Հարաւ կ'որչուէ, վերջապէս եթէ մին ընդ լոյս՝ միւսն ընդ խաւար դէմ եղեալ գընայ ։ Ահա այս իսկ է Հայոց անջատման կէտը (բուէն տը տէբառ)։ Որչափ արագ են առաջինքս, այնչափ հսկայաքայլ են եւ երկրորդքն (դժբաղդաբար) Առաջնոց ուր հասած ըլլալը չեմ գիտեր, երկրորդքն արդէն էնքիզիսիօնը ողջունեցին վերակենդանացու, այո՛, էնքիզիսիօնը (այս անգամ ալ Հայոցս մէջ) իր ամենայն չքնղութեամբը ։ Հետեւեալ պատմութիւնը ապացոյց է երկրորդաց հսկայաքայլ յառաջդիմութեանը եւ մինչեւ էնքիզիսիօնը հասնելնուն ։

Տրապիզոնի արդի վիճակը, ինչպէս մետերս քանի մ'անգամ հրատարակուեցաւ շատ գէշ է ։ Մենք քանի հոս եկած ենք, միրաւի, շատ անգամ ազգային խռովութիւններ, անհամաձայնութիւններ պակաս չեն, բայց բանը երբեք այս կէտին հասած չէր ։ Տրապիզոնի ժողովուրդը իրաւ ուսումնականութեան եւ հարստութեան մասին ուրիշ շատ մը քաղաքաց հետ ի կշիռ չկրնար գալ, բայց ուսումնասիրութեան եւ զգայնութեան մասին այնպիսի տրամադրութիւններ ունին որ գիտենք, եթէ ոչ առաջին, գէթ առաջնոց կարգը կը դասեն ։ Ըստծիս կենդանի ապացոյցն է քանի մը տարիէ ի վեր իրենց ազգային վարժարանին վրայ ունեցած հոգ եւ խնամքնին ։ Այսպիսի գիւ ցաղնական գործ մը յայտնի է թէ (մանաւանդ մեր մէջը) քանի դժուարութեանց կը հանդիպի, քանի խոչընդոտներ ընդ առաջ կելլեն ։ Բայց Տրապիզոնցին մինչեւ հիմա այս ամէն խոչընդոտներու յաղթեց, դէմ դրաւ արիաբար ամէն արգելքներու եւ բերաւ հասուց վարժարանը գէթ այս կէտին յորում է ։ Բայց . . . բայց վերջապէս ընկճեցաւ եւ նա . . . ընկճեցաւ, այո՛, ընդ սեաւ ալեօք հայսոց անագորոյն բաղդի ։ գիսաւոր աստեղացնման, երեւցաւ պահիկ մի փայլփլելով երկնային կապուտակ կամարին վրայ ընկղմեցաւ, անհետացաւ ապա ընդ անահման խորոց մեծխղատորկութեան ։ արշաւեց վայրկեան մի, շահաւաւէտ, շատ մը փասեր եւ խըրամներ անցաւ ։ եկաւ վերջապէս զարկաւ ճակատը այն ամուր պատուարին, որ Հայուն ուղւոյն վրայ նստած, կարծես թէ «գայդ վայր եկեղեցւոյ» կը պօռայ անոր դէմ ։ Ո՛հ՛ բաղդ, (եթէ երբեք նորա գործ է) թող չտար որ Հայն ալ քայլ մը յառաջ երթայ ։ Ոտնացաւ շատ անգամ, չլռուեցաւ ։ փոթորիկ յուզեց, խաղաղացաւ ։ այլ եւ այլ թեթեւ հարուածներ տուաւ, առ ոչինչ դրուեցան ։ երկրորդեց վերջապէս հարուածը եւ փըշրեց, խորտակեց ընդդիմադիր զօրութիւնը, յաջողեցաւ վերջապէս իր ձեռնարկութեան մէջ ։

Անջատեցաւ Տրապիզոնի միաբանութիւնը, կուսակցութիւնը տիրեց, մըտքերը խռովեցան, անձնական ատելութիւնք 'ի վեր երեւցան եւ 'ի վախճան եւ յարդիւնս այս ամենայնի վարժարանն այժմ յոդւոց պարպել ապատատան կայ ։ Եկաւ Պատրիարքական փոխանորդ Արժ ։ Արիստակէս վարդապետն ։ դեռ անփորձ, հարաւ նաեւ կուսակցութեանց մէջ մասին, հարկաւ այնմ որ իրեն բարեկամ կը ձեւանար ։ անսոց անոնց խօսքերուն ատանց անոնց ոգւոյն թափանցելու, պարզ բարեմտութեամբ մը եւ ազգասէր եռանդեամբ գործիք եղաւ այն բարեկամ կարծեցեալ չար ոգի անձանց (կարծելով թէ իրեն պէս անոնք ալ անշահասիրութեամբ լոկ ազգին սիրոյն եւ օտին համար կը գործեն)։ – [illegible] ...ստի ծախսեց ինքզինք ե[illegible] ...ւ գործեց ազգասիրաբար ինչ որ ազգասեցաբար խորհուրդ տրուեցաւ իրեն ։ Արիստակէս վարդապետը 'ի մօտոյ տեսած եւ ճանչցած եմ (եթէ չեմ սըխալած) թէ ազգասէր, բանագէտ եւ բարեմիտ անձ մ'է ։ Եկաւ ժողովուրդը այսպէս խռովեալ որ տեսաւ, (թէպէտ այն ժամանակ խռովութիւնը նշաններ կուտար, բայց հիմակուան պէս երեւան ելած չէր), ուզեց անմիջական դարման մը տանիլ աղետից, եւ որովհետեւ ինքը ժողովուրդը չէր ճանչնար, քանի որ Տրրապիզոնի մէջ գիշեր մը միայն հանգեր է կենացը մէջ ։ ուստի իւր ազգասէր սիրտը ժամանակ չթողուց իրեն սպասելով, համբերելով տակաւ առ տակաւ անհետացնելու աղմուկը եւ կամ աւելի ծիշդը խօսելով ։ քանի մը գիւղագրգիռ անփորձ պատանիք եւ քանի մ'ալ անձնական շահ ունեցող վատ անձինք գեղծան վարդապետին բարեմտութիւնը եւ գրաւեցին անոր փափուկ սիրտը իրենց եւ զայն իրենց վահան ընելով գործեցին ինչ որ կը թելադրէր իրենց ոմանց չար ոգին եւ ոմանց կոյր եւ անփորձ «զգածութիւնը ։ Այս ենթադրութիւնս այնքան ստոյգ եւ այնքան անխուսափելի է որ դէպքերն իսկ կը վկայեն եւ կը հաստատեն ։ Ի՞նչպէս կրնայ որ Արիստակէս վարդապետը դեռ, ինչպէս ըսինք, ժողովրդեան ընթացքը վրայ տեղեկութիւն մը չունեցած, անոր նիւթականը, բարոյականը, դպրոցը, եկեղեցին, եւ այն չգիտցած, չհասկըցած, կեալ, գալէն երկու օր վերջը, ժողովրդեան վրայ այնպիսի յարձակումներ կընէ քարոզին մէջ, որ ընաւ չէր յուսացուեր իւր խոհեմութենէն ։ մանաւանդ առաջին անգամ քարոզն էր որ աւելի խրատական, խրախուսական եւ մեղմ պիտի ըլլար ժողովրդեան բարոյից համեմատ ։

Կը վայլէ՞ր, ըսէր թէ «եթէ ես այս քաղաքին սասնի ըլլալը գիտնայի, ոչ թէ Հայրիկը, այլ երկնային հրեշտակըն ալ հրաւիրէր, չէի գար» ։ Ինչ ըսել է այս ։ Ազգին վարդապետները ուսեալ, խմել եւ իրենց անձանց հանգստութիւնը հոգալու համար այդ քրիստոսական եւ ազգային լուծին տակ մտեր են ։ Այն տեղ՝ որ խաղաղութիւնը կը տիրէ, ազգային եւ եկեղեցական գործերը 'ի կարգի կրնթանան եւ ժողովուրդը ինք իր շահերը ճանչնալ եւ պաշտպանելու բաւական է, այն տեղ, կրսեմ, ի՞նչ հարկ կայ առաջնորդի, վարդապետի եւ այլն ։ Այսպէ՞ս կուսուցանէ երկնաւոր Վարդապետը որ կը գոչէ ։ «Ոչ եկի կոչել զարդարսն, այլ զմեղաւորս» ։ Իւր սըրբազան պարտաւորութիւնն է եւ մանաւանդ պաշտօնին իսկ պահանջումը, խռովեցելոց դարման մատուցանել, զտկարացեալս հաստատել, զխռովեալս խաղաղեցուցանել, զլքեալս կազդուրել եւ այս նպատակին հասնելու համար ամենայն դժուարութեանց արիաբար դէմ դնել, ոչ թէ 'ի հասանել վտանգի ընդ կռունկն դառնալ մտաբերել ։ Այս եւ այս տեսակ նախատական խօսքերը ժողովրդեան ծանր չգա՞ր, այնպիսի ժողովրդեան մը որ թէ ըստ գրից քաղաքին, թէ ըստ քաղաքական յարաբերութեան զոր ունեցեր են այլ եւ այլ քաղաքականացեալ ազգաց հետ, իրենք ալ իրենց բարքը ըստ բաւականին ազնուացուցեր եւ քաղաքական տեսութիւն ունեցեր են ։

Աւելորդ է ըսել թէ ինչ տխուր տըպաւորութիւն մը ըրաւ ժողովրդեան սրտին այս առաջին եւ անակնկալ քարոզութիւնը, մինչեւ նա զայրացած եւ դառնացած կը խռովէր, Արիստակէս հայր սուրբը կ'ըլլէ, երկրորդ անգամ ըլլալով, փոխանակ առաջնոյն պատճառած աղմուկը մեղմով վերցնելու ա՞ր՞նչ եղաւ որ ։ կըսէ, այս քարոզին մէջ ինչ կայ՝ հօրեւայ որ ձեր սրբազանները ձեզի քարոզ չեն տուած, եւ ձեզի չըսի անոնք նուք խմեցէք ։ [illegible] ինչպէս Յովհաննէս աւետարանիչը կըսէ» եւն ։ Յետին չար քան զառաջին ։ Այսպէս ալ ժողովուրդը կը շահուի՞ ։ միութիւն կը հաստատուի՞ ։ Ահա վերջէն այս հետեւանքը կը ծնի ։ Բայց, ինչպէս ըսի, Արիստակէս վարդապետը ես չարեաց հեղինակ չեմ կարծեր, իմ իրեն վրայ ունեցած գաղափարիս համեմատ, նա դեր մը միայն խաղաց, իսկ դերասանապետք ընդ վարագուրաւ կեցած են, երբ որ երեւան ելլեն, եւ թերեւս շատ չուշանար, այն ատեն իրենց հետ կը խօսինք ։ Առ այժմ թող ուրախ ըլլան, ազգը այսպէս վրդովելնուն եւ ազգասէր անձի մը բարեմտութիւնը իւրեանց չար կրից զոհելնուն ։

Տրապիզոնցի ։

ԻՔԻ ՀԱՅ ՃԱՆԱՎԱՐԼԱՐ

Շու աթիտէքի մէքթուպու քէմալի տէհշէթ վէ թէէսսիւֆ իլէ տէրճ իյլէտիքիմիզէ պէրապէր, կէրէք Հիւսնի բաշա հազրէթլէրինին, կէրէք բաթրիքխանէնին, կէրէք Սալմաթօմրուգ էհալիսինին, վէ կէրէք քեաֆֆէյի բըզ ու նամուս նէ իտուկինի Թանըեան վէ հիւրմէթ իտէն, վէ հէր միլլէթ վէ մէզհէպտէն պուլունան զէվաթըն նազարը տիգգաթընը տավէթ իտէրիզ ։

Հէլէ Սալմաթօմրուգ էհալիսի, էկէր սէրիան մէրգումեան եաէպսիզլէր աւէյհինտէ, հիւքիւմէթէ թէշէքքիւ իտէրէք պուլունմազ, վէ ճէզասընը վէրտիրմէզ իսէ, քէնտի բըզ ու նամուսունու տախի թէհլիքէյէ գօյմուշ օլուպ, վէ էպէտէ ճանավարլարա պիր սըզընաճագ մահէլ օլմուշ սաերլաձազընտա չիւբհէ եօգ տուր ։

Սալմաթօմրուգ 17 փետր. 1870 ։

. . . Խմբագիր ։

Շաբաթէ մը 'ի վեր Սալմաթօմրուգի թաղը բարեկամներէս մէկուն հիւր ըլլալով, երկուշաբթի առաւօտուն կանուխ տունէն դուրս ելայ գործիս երթալու համար ։ 14-15 տարեկան տղայ մը, մէկ քանի գիրք եւ քիչ մ'ալ թուղթ ձեռքը բռնած գրեթէ ինձմէ 30 ոտք հեռաւորութեամբ առջեւէս կերթար ։ Խե՛ղճ տղան չէր գիտեր գլխուն գալիքը ։ Քեօմէ-գափու կոչուած թաղին մօտերը, ամայի փողոցի մը մէջէն՝ երկու [illegible] երեւցան յանկարծ, եւ սոյն պատանւոյն վրայ յարձակելով բռնեցին օձիքէն եւ փողոցին մէջ քաշեցին տարին ։ Այս բանին վրայ դէպ ի յառաջ շտապեցի քայլերս ու եռեւնուն գացի ։ Ինչ տեսնեմ . . . բան մը զոր գազաններն իսկ չեն ըներ, բան մը, կըսեմ, որ վայրկեան մը արիւնս երակներուս մէջ դադրեցուց ։ սրիկաներէն մին բերանը գոցելու կը ջանար եւ միւսն ալ . . . . Վրանին գացի եւ խեղճը ազատելու փորձ ըրի, բայց 'ի զուր, վասն զի այժս կորեցաւ բոլորովին, ձայնս ալ չէր ելլեր որ պոռամ աղաղակեմ ։ Պատանին կուլար, ձեռքէն գրքերն ու թղթերն ինկան տղմին մէջ, հագուստներն մէկ քանի տեղերէն պատռեցան ։ Ո՞ր սիրտ կարող էր դիմանալ այս բարբարոսական գործին ։ Ուր ուրեմն փողոցին բերնէն Մահմէտական մը անցնելով տեսաւ սոցա ըրածը եւ առանց վայրկեան մը դանդաղելու՝ վազեց վրանին, եւ զողորմելին ազատեց գազանաց ճիրաններէն, որոնք մէկ քանի ալ ապտակ ուտելուն վերջը հարկադրեցան փախչիլ ։ Այն ատեն սոյն բարեգութ Մահմէտականին մօտենալով իմ շնորհակալութիւններս յայտնեցի, ինչպէս որ տղան ալ անդադար արցունք թափելով իւր ազատարարին ձեռքը կը պագնէր երախտագիտաբար ։ Իսկ նա՝, կը զարմանամ եւ միանգամայն կը ասկամ, ըսաւ,

սրտաշարժ կերպով մը, տեսնելով որ Հայ անուամբ երկու գաղթականներ Հայու որդեկի մը որբին կուզեն մտնել, վա՜յ ացա՜ . . . Այսպէս քանի մը խօսք ալ ըսելէն վերջը գթոյ ակնարկ մը բրաւ պատուհանին վրայ, զոր ես ինձ յանձնելով ձգեց գնաց. Ցրտին դէքերն ու հագուստը սրբելէն ետեւ, հարցուցի իրեն թէ ասաւշուց սոյն որիկաներն զինքն կը ճանչնային. «Գրեթէ երեք ամիս է պատասխանեց ան, որ մենք Ֆալմաթօմուագի թաղը կը գտնուինք. սոքա իմ եղբայրս կը զարնեն եւ տեսած տեղերնին ինձ անվայել խօսքեր կ'ըսեն, չեմ գիտեր ի՞նչ ընեմ, ո՞ւր երթամ, ի՞նչպէս ազատիմ ասոնց ձեռքէն, վաղն դարձեալ ետեւէս կուգան այսօրուան վրէժն ալ առնելու. Հայրս մեռած է, յաւելցուց նա լալագին, եւ մայրս ալ այս բանը իմացնելու կամչնամ.» Մի՛ լար, ըսի իրեն, կարելի է որ օր մը ասոնց ճարը տեսնուի. Վերջապէս խեղճ տղայն աչքերը սրբեց եւ նորէն տուն վերադարձաւ, վասն զի կը վախնար որ գայրոց երթալուն մի գուցէ վարժապետն ալ իմանայ.

Արդ . . . Տէր, գրիչս ներածին չափ ես այս անցքը նկարագրելով, կը փութամ Ձեր ազգօգուտ թերթին միջոցաւ նոյն թաղեցւոց ուշադրութիւնը հրաւիրել այս մասին, որպէս զի կարելի եղածին չափ ջան 'ի գործ դնեն իրենց թաղէն օր քան զօր որիկաները պակսեցնելով, ասանկ անպատեհ դէպքերու առաջքն առնելու.

Մնամ եւայլն . . . . Ա.Հ.

(Խնամեցեալ նամակ, մերգում խում Եֆէնտիյէ, պիզ տախի իշհարը թէ-էքքիւր էտէրիզ.)

ԻԼԱՆ

Էվգաֆը հիւմայուն խազինէի ճելիլէսինտէն մէհէր սէնէ թալիպլերինէ իհալէ էտիլմիշ օլան մուգաթաաթէ օլան աշաղըտա պէյան օլունան ... իշպու սէնէ միւզայէտէ վազ օլունմուշ օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն ... մաշա ... ճիհէթլէրին միւզայէտէսինէ ... իլան օլունուր.

Պէտէլի ... Պէտէլի ...

... թան Մուսթաֆա խան հազրէթլէրի էվգաֆը ճելիլէսի մէրգում թափրնատան իւսկիւտարտէ ... խանէսինտէ վազր թանրմատայ վէ չէքի րիւսումաթը	0000	0160
Ճէննէթմէքեան սուլթան Սէլիմ խան գազիի թէպէստրան հազրէթլէրի էվգաֆը մէրգում թափրնատան Գադըքէօյիւնտէ ... սուլթանիյէ մութաթը րիւսումաթը	0000	3400
Ճէննէթմէքեան սուլթան Մահմուտ խանը սանի հազրէթլէրի էվգաֆը միւլհագ թափրնատան, Ճամի էնտէրուն վազրֆրնատան, Գալաթա տագրգ գուրզալտը վազր բէտմի միզան վէ մահզէն Գալաթա տագրգ վէ տէրուն մահզէնուէ գահվէ պէտէլի	0000	6000
Ճէննէթմէքեան սուլթան Ապտիւլ Մէճիտ խան թաբէսէրաս հազրէթլէրի էվգաֆը մէրգում թափրնատան Գալաթայտա ... վազր պիր պապ չօրպաճը տիւքեանը	0200	0000
... իւսկիւտարտա Խոհէ ... վազր խանէսիյէ ... վարիյէսի	0000	5500
Սուլթան Պայազիտ խան հազրէթլէրի էվգաֆը րնաթէ ամիրէլէրի իթթիսալինտէ պէտէլի Միհրի մահ վէ կիւլնուշ	0000	6500

վալիտէ սուլթան վազըֆլէրի մէրգում թափրնատան իւսկիւտարտա Պիւյիւք վէ Գուզգունճուգ խանէլէրի համամ չէքիսի րիւսումաթը պէտէլիյէսինէ համամ չէքի | 0900 | 0000

Հարէմէյնի խազինէսինտէն մազպութ Սուլէյման սուպաշը վազըֆընտան Գալաթա տագրգտա վազր քէ պապ տէ իւչ քերվան պէտէլի | 0000 | 0300

Պէզմի ալէմ վալիտէ սուլթան հազրէթլէրի վազըֆընտան կէօքսուլի քէպիրտէ վազր պիր պապ գահվէ պէտէլի | 0000 | 2000

Պալէատէ մուհարէր ագարէթին միւտէթթիր իհալէսի, իշպու իքի ամ սէքսէն պէշ սէնէսի շու պաթը զայէթինտէ միւնգազիյէ օլաճագ օլմալարըյլա, հուլուլ իտէճէք սէքսէն ալթը սէնէսի մարթընտան իթիպարէն զուհուր իտէճէք թալիպլերինէ պաշգա պաշգա իհալէ գըլմաճագը թէքթար պուլունմալուշ, վէ ագարաթը մէզզուքէնին պէտէլի սէնէվիյէ վէ մահիյէսի սապրգէլերի, գիրլերինտէ մուհարրէր պուլունմալուշ օլմալը իլէ, թալիպ պուլունանլարըն, սէնէի մերգումէ մարթ իպթիտասընա գատար, միւթաւալիլերի իլէ պէրապէր, շիմտիտէն էվգաֆը վարըտաթ օտասընա կէլմէլերի իլան օլունուր.

1286 Շէվվալ 23 վէ
1283 Թըշրինի սանի 13

ԻԼԱՆԱԹ

Րուսիանըն 1866 սէնէսի իսթիգրազ պիլէթլէրինին ըսիլէ միւգաքքի մարթ 1/13տէ չէքիլէճէք տիր.

Մէզքիւր պիլէթլէրին միւտէթթի մէվսիմլերի 56 սէնէ օլուպ, սէնէտէ իքի գէրէ 5 ֆայիզլերի օլուպ գազան մաասատա իքի տէֆա տուխ, եանի մարթ 1/13տէ վէ սէպթէմպէր 1/13տէ չէքիլիրլէր, վէ 2500 պիլէթ չու աթիտաքի միւքաֆաթ իկրամիյելերի գազանըրլար.

Ն.	1	րուպլի	200.000
»	1	»	75.000
»	1	»	40.000
»	1	»	25.000
»	3	»	10.000
»	5	»	8.000
»	8	»	5.000
»	20	»	1.000
»	260	»	500
»	2200	»	120

Մէզքիւր իսթիգրազ պիլէթլէրի չէքիլիպ տէ հէր քիմ քի գազանաճագ օլուր իսէ, գազանան մէպլաղը բարօնեօ իլէ ալըպ իլէճէկ, թէմամը թէմամընա ալըր իտէր, չինքի հիւքիւմէթ, գազանան քեարը վէ ֆայիզը վէրիլէճէկտէն սօնրա, պիլէթլէրի էհիլէտէն սահիպինէ իատէ իտէր.

Մէզքիւր պիլէթլէրտէն սաթըն ալմագ իսթէյէն Գալաթաատա Գօմխոն խանը իթթիսալինտէ Միւսիւ Ճանէթօնուն 16 նումէրօլու մաղազասընա միւրաճաաթ իլէմէլերի.

ԴԱՇՄՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՆՆ ԱՐԾՐՈՒՆԵԱՑ
Կ ԹՈՒՄԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ ԱՐԾՐՈՒՆԻՈՅ

Մէզքիւր գրքն միլլէթիմիզ թարիխինին, նէ տէրէճէ գըմեաթ վէ միւթալաասը շայեան օլմասը, էրպապը քիթապէթէ մալիւմ օլտուղու կիպի, իսաննէ մալիւմ օլտուղունտան, խասսէթէն մէտհ ու սէնա օգումագլըգա հաճաթ կէօրմէյիզ.

Մէզքիւր թարիխ կիւզէլճէ թապ իտիլմիշ վէ ճիլտլէնմիշ օլտուղու, վէ 396 սահիֆէտէն իպարէթ պուլունտուղու, հալտէ, գըմէթի 60տըր ղուրուշ սաթըլմըշ իքէն, հէմ սահիպինէ պիր մէտար օլմագ, վէ հէմտէ տողրուտան վէ տողրուեա միլլէթէ պիր խըտմէթ իտիլմէք նիյէթիյլէ, Գաֆաֆեան քիթապճը ...

քեանընտա, եալընըզ պիրէր մէճիտիյէ սաթըլմագտա օլտուղու պիլէր միւճտէլէր գազալըգտա օլտուղու պիւթիւն տիւքեանը իխտարեա պահայի իլէ միլլէթիմիզի պէրդապուր էյլէմէյի պիւթիւն թէգլիֆ էյլէմէյի նասիհաթ իտէրիզ.

Խասքէօյտէ, Շահնազարեան մէքթէպի հայտրնտա վազր միւֆէրրիհ վէ կէնիշ պիր պոստան սաթըլըգ օլուպ, վէ գըթմա գըթմա տախի վէրիլէճէք կիպի տէ օլ պապտէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլերին, Գալաթաատա վազր Ամէրիգան մաղազասընտա Մինասեան Պէտրոս աղայա միւրաճաաթ իլէմէլերի.

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Միւմայիլէյհ տօգթօր Պէյ օղլունտա Ինկլիզ սէֆարէթը գարշուսը տիւքեանը սըրասընտա Համմալ պաշը սօգագընտա վազր 68 նիւմէրօլու խանէսինտէ, բազար կիւնլերի, սապահ պէշտէն օնա գատար, թէրջիւմէ խայրիյէ պարամսըզ պագաճագտըր.

Տէր-սաատէթտէ Նուր-Օսմանիյէ ճիվարընտա Սօֆճըլար խանընտա իսմի գայըթլը 8 նումէրօլու օտատա, Գ. Ֆարխուտայ Սարաֆեան, հաֆթատա իւչ կիւն եանի բազար իրթէսի վէ չարշէնպէ վէ ճիւմա իրթէսի կիւնլերի, սապահտան ախշամա գատար պուլունուպ իթթէզ իտէրէճէք էհվէն ֆիաթ իլէ Ֆրանսըզճա տէրս վերէճէկլերի իլան իտէր. վէ տախի իսթէյէն իտէնին վէզնէլէ իլէ խանէսինէ կիտէճէք տիր. Զ-4

Մ. Եօրկի Հ. Քիրեաքօս գասրզ իլէթի հէքիմի օլուպ պու կիւնլէրտէ, Աթինատան Ասիթանէյէ կէլէրէք, էվլէա պագաճագը գըմէթտան իւգրէթ մաթլուպ իթմէհէճէյինի պիլտիրիր, սանիրէն չաւուշ տախի պէհան իտէր քի հէր նէ ճինսի օլուր իսէ օսուն պուլլէթէ միւպթէլա օլանլէրտէն էօնիւմիւզտէքի մարթ իպթիտասընա գատար հալըտէրտա գամուզ քիւչիւք պագալըգլըքեճէք տէքէճէք մուալիճէսի պէրապէրինտէ վար տըր.

Թախլիպի մումայիլէյհ Մ. Վ. Ծանիէին Ասմալըմէսճիտտէ քէօշքի պաշընտա վէ եա Պէյ օղլունտա վազր 77 նումէրօլը էճզախանէլէրինտէ պուլունաճագըր իլան իտէր. 11

ԼՕՀԶՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ
Գուղուլութան սոթըլմալը

Բրուսիանըն հէքիմլէր Ագատէմիասը էն միւթէպէր հէքիմլէր վէ ուլումըն քեաֆֆէսի հէքիմլէր Ագատէմիաքարը թարաֆընտան թահսին օլունմուշ օլան մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒ եուսուլ իսթիմալ խէտ. նին նիւզիւլտէ վէ էլլէրինտէ նէ գըզըլ լէքէ միւթմա օլուր, նէ եիւզիւ կիւնէշտէն եանար վէ նէ տէ պուրուշուր. կէրէք գատընլար վէ կէրէք էրքէքլեր թէնէ պէեազլըգ վէրտիքտէն մաաատա տէրլէյի եումուշատան մէզքիւր սուեուն գուվվէթինի թէճրիւպէ իլէ թանըրմըշլար տըր. Մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ եալընըզ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա 68 Ն. իլէ մաղազադա Մ. Վէլիչ վէ գումփանեանըն մաղազասընտա սաթըլըր.

ՄԻՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ
Վ. ԾԱՆՆԻ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Իսթանպօլտա Քէօքքիւ պաշընտա, Վէթիրապ գարշըսընտա, վէ 7 վէ 8 նումէրօլու մաղազալարտա, վէ քէզալիք Պէյօղլունտա Աղա ճամիսի ճաատէսինտէ, 6852 սէնէսինտէ քիւշատ էտիլմիշ օլան 17 նումէրօլու էճզախանէտէ, հէր նէվի էճզա վէ էտէվիաթը թըպպիյէ միւճուտ օլտուղու կիպի, Նօրվէճեալը ԲԷԹԷ-Մօլլէրին Մօրինա Պալըղը եաղլարը եաղը, հէր նէվի զայէթ թազէ մաատէն սուլարը, վէ քէզալիք Պօրտօ, վէ Խերէս, վէ Բէնօ շարապլարը, վէ Ինկլիզ հարտալլարը վէ պիրալարը, վէ Ալմանեանըն միւտէվվի պիրա խուլասալարը վէ Լիպիկ նամ թապիպ իճատը օլարագ ալէա սըղըր էթի խուլասասը, վէ Լիպէն գօլօնեալ բարֆիւմլէրի (գօգուլու սուլար վէ եաղլար), վէ Միւնիխ չիգօլաթը, վէ պուզմաքինալարը, վէ հէսաապ հազըր պուզ տախի պուլունմագտա տըր.

ՓԻԵԱԹՐԼԱՐ ՂԱՅԵԹ ԼԷՀՎԷՆ ՏԻՐ

Մէզքիւր էճզախանէլէրէ կիտէն մատթէի տախի կիւլլիյէթլէ, թալէպ օլունտուղու իսրա վէ իթթակ հազըր ատամ պուլունտուղու տըր.

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԷՕՅՈՒԿ ԹԻՒՆԷԼ, ՖՈԹՈԳՐԱՖ ՍՕԳԱՂԸ
ՓՈՍԹԱ ՏԷՐԻՆ ՔԱՐՇՈՒՍԸՆՏԱ ՆՈՒՄԵՐՕ 467

ԳԱԲՍԻՒԼ
ՎԷԺԷԹԱԼ Օ ՄԱԹԻԳՕ

ԿՐԻՄՕ ՎԷ ԳՕՄԲ. ՓԱՐԻՍՏԷ ԷՃԶԱՃԸ

Մէզքիւր գաբսիւլլէր պիր նէվի սազըր գարթ իչինտէ պուլունմուշ օլուպ պալսամ եաղը իլէ Բէրու շէհրի աղաճլարընտան օլան Մաթիգօ նամ աղաճըն խուլասասընտան միւրէքքէպ տիր, վէ Կօփահու թաղըր օլունան պիր նէվի պէլ սուուլլուգունտա պիրէ պիր տիր. Պու գաբսիւլլէր եաղլէ տատ գաբսիւլլէր կիպի, նէ միտէյի գըթըրըրլար, վէ նէտէ կէլիր կէլմէք վէ գուսմագ կիպի միտէյի ...ի վէրիրլէր, հէլէ պիր մուհաաննիթլէրէ վար տըր քի, սալը իլիքեար օլունմագ. չէշմէ քի խուրարթա գօզու բէյթա իթմէմէկլէր. Վէ իլմէ պու ճիհէթլէրէ մէտնի տիր քի գօրսիւ, քիւմէթ, վէ սայիրէ գաբսիւլլէրինէ իւսթիւն թուլթուլմագտա տըրլար.

Պուլունուր Տէր-սաատէթտէ Մ. Վէլիչ վէ գումփ. վէ Կանդիք պիրատէրլէր, վէ Տէլլա Սուտա վէ Մ. Ծաննի էճզախանէլէրինտէ սաթըլըր.

ՍԻՐՕ
ՏԸ ՔԻՆՔԻՆԱ—ՖԷՐՐՈՒԺԻՆԷՕ
ՏԸ ԿՐԻՄՕ ՎԷ ԳՈՒՄՔԱՆԵԱՍԸ

Փարիզտէ Բըշէն Նօթօլէճի հէքիմլէրինին էճզաճըսը

Մէզքիւր մուալիճէ թէսիրլի վէ լէզզէթի պիր հալտէ օլուպ, թաթլըճա կէրէք քինքինա, կէրէք չէլիք, վէ կէրէք գանը թէմիզլէյիճի խասսէն մաատէնլէրէ շայեան պուլունմագտա օլմըշըն, լէհէէ պօզուգլուգլարը, վէ կէնճ գըզլարըն վիճուտնա իւսթէ կէլմէլէրի, վէ վիճուտնա ղայեաթ օլան հալլէրին եւրոպ եէրինի կէլմէսի իչին փարիզին էն միւթէպէր հէքիմլէրի գապուլ էթմիշլէր տիր. Գատընլարըն գան գայըֆլըլըգընտան նաշի միւպթէլա օլտուգլարը միւտ ազըրլըգլարը շաֆըգ սուրէթթէ տէֆ իտիլիր, վէ հայըզլարընը նիզամընա վազ իտէր, վէ գաճըգ միզաճ, վէ օրտաճըլը չօճուգլարա չօգ իյի եարար. Նիհայէթ չօգ չայըրչաթլըգ, ուզուն միւտտէթ սըրէն վէ չօգ գաճըթ վէրէն իւմիտսիզլիգլէրէն գուրթարմագ գայիլիք հաթըլ օլուշ օլան հէր սըրըֆ քէտան իչին բէք միւնասիպ օլուպ, միտէյի աչար վէ թաամը հազըմ իթտիրիր.

Պուլունուր իսթանպօլտա Մ. Վէլիչ վէ գումփ. վէ Մ. Կանտիք պիրատէր, վէ Մ. Տէլլա Սուտա վէ Մ. Ծաննի էճզախանէլէրինտէ.